Üksik number 4 senti.

Jõhvis müügil varahommikul

Alutaguse Teataja

Ilmub Jõhvis igal teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval.

TOIMETUS ja TALITUS: Jõhwis, Rakwere tän. 7-a Telefon 43 ja Narvas tel. 34. — Tegevtoimetaja Roman Hoona.

TELLIMISE HIND:

1 kuu	postiga	50 senti
3 kuud	„	150 „
6 „	„	280 „
1 aasta	„	550 „

Tellimisi wõtawad wastu kõik po:kontorid.

Kuulutuse hinnad: 1 millim. 1 weerul kuulut küljel 3 senti, lehe tekstis ja eesotsas 8 senti. Töötsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutusi wõetakse wastu lehe ilmumise eelpäeval kuni kella 12.

№ 130. Jõhwis, laupäewal, 25. nowembril 1933. a. V aastakäik.

Esimene ülesanne olgu
igaühel tellida
omale
„Alut. Teataja"
1. detsembrist.

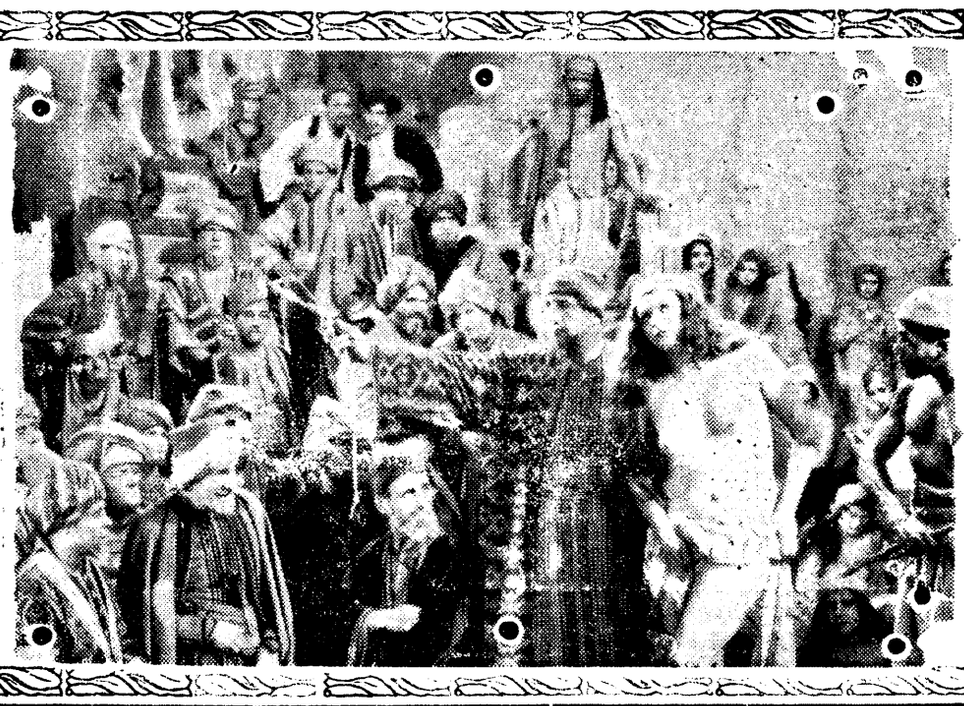
23. nov. ja edasi.
Suurim lõökfilm, kolossaalse lavastusega idamaises miljöös!!!
Ivan Mosshuhhin, Tanja Feodorova
ja Natalie Lissenko-Fatima
„1002 ööd".
Lavastus: I. Ermolieff. Muusika: Prof. Sabaneff. Balett: B. Nishinskaja.

„1002 ööd" näitab meile filmikunsti tippsaavutust. „1002 ööd" on haaremi südamete saladused, film, mis veel kord tõendab, et Ivan Mosshuhhin on ületamata näitleja „1002 ööd" on ilusaim muinasjutt, haaravaim armulugu, mis kunagi sündinud haaremi vaikivate seinte vahel. „1002 ööd" on täis kõrgekunstilist maitsel ja muinasjutulist ilu, sinna juurde võluv idamaine muusika, annavad suurfilmi, mille ületamist raske ette kujutada.

II Huvitav lisaeeskava.

„Koit"
Kõnetrukat 2-44.
Pääsetähed 10--50 senti.
Algus äripäeval k. 6 p., pühapäeval kell 3 p.
Kassa awat. pool tundi enne algust kuni kella 10 õht.

Eelteade:
See öö kuulub meile.
Claudette Colbert.
Laul vallutab maailma.
Joseph Schmidt.
Don Quijote
Schaljapini kaasteg vuse.

Sõduri ja piiriwalwuri eneseтapmised.

Narwast pärit sõdur läks Jõhwis surma.

„Agnes, Agnes, see on kõik sinu pärast!"

Neljapäewal kella 1/2 1 paiku päewal lasi enese maha Waskнarwa raiwoni piiriwalwe walwur kapral Johannes Mõttus, 30 a. wana.

Eneseтapmine toimus Skamja külas raiwoni hobusemeeste eluruumis wintpüssiga, ajal, mil hobusemehed wiibisid wäljas. Mis põhjusel M. läks wabasurma, pole esialgu teada.

Teda tunti kohapeal õrnatundelise mehena. Tihti kurtis mees kaasteenijaile, et elu polewat midagi wäärt.

Arwatakse, et M. toimis eneseтapmise ülesilduse tuude tõttu.

J. Mõttus oli poissmees, pärit Wõrumaalt, Sooru wallast. Narwa piiriwalwe teenistusse astus ta 1929. a. Warem teenis M. Petserimaal piiriwalwes.

Teine eneseтapmine leidis aset Jõhwis, kus lasi enesele wintpüssist kuuli kõhtu 4. jalawäe patal-joni töökomandos teeniw reamees Alfred Widermann.

Wabasurma mineku paigaks oli noormees walinud töökomando eluruumi. Ta asetas püssitoru wastu kõhtu ja wabastas päästiku jalaga. Kuul läbistas mehe sisikonna. Kui lask oli sooritatud, langes noormees maha, kusjuure hüüdis: „Agnes, Agnes, see kõik on sinu süü." Kohe seejärele palus ta kohalerutanud korrapidajalt wett. See soow täideti. Samas toimetati noormees raskelt haawatuna kaitsewäe ambulantsi, kus M. heitis hinge. W. on pärit Narwast. Tema wanemad elawad Kreenholmis.

Surmamineku põhjuste selgitamiseks noormees kirja maha ei jätnud. Kui armestada tema poolt peale lastimist õõldud jõnu, siis wõib eneseтapmise põhjuseks lugeda õnnetut armastust.

14. a. kombluswalwealune.

Ema ei saatnud tütart arstlisele järelwaatusele.

22. now. oli Narwa rahukohtuniku juures wastust andmas kohalik elanik Rosalie M. kombluswalwe korralduste mitte täitmise pärast. Nagu asjaharutamisel selgus, on naisel 14 a. tütar Alma M., kes kohustatud käima arstlikul waatlusel, kuid tütar ei täida kombluswalwe poolt tehtud korraldust. Kuna A. M. on ema hoole alla antud kui alaealine, siis leitti, et kombluswalwe korralduste mittetäitmises on süüdi Rosalie M. ja nimelt selles, et ta ei wiinud tütart linna haiglasse.

Naine püüdis kohtule selgeks teha, et tema teada ei ole tütrel midagi wiga, kuid seda ei wõetud arwesse ja kohus karistas teda 10 kr. rahatrahwiga ehk 3 päewase arestiga.

Ujumisemeister suusameistriks.

Mida teeb talwel Narwa suurujuja A. Matso. Pilk spordimehe igapäewasesse töhe.

Narwas pole wist ühtki inimest, kes ei tunneks noormeest Alfons Matsot. Suwel räägitakse temast, kui ujujast, kes koos linnapeaga päewade kaupa lainetel wõib õõtsuda, talwel imetlewad teda kodanikud, kui ta 25-kraadise külmaga paljaspäi ja paljakäsi linnatänawail jalutab, otsekui oleks jaanilaupäew ja Pimeatas parajasti muusika.

Suur osa kahtlemata teab ka, et Matso on elukutselt puusepp. Wõi tisler, kui nii peenemalt öelda. Kuna nende ridade kirjutajat huwitas, kui das meie populaarsem spordimees end tunneb talwe tulekul, siis seadis ta sammud Tallinna maanteel asuwasse Kullasepa tisleritöötuppa, kus teatawasti A. Matso töökoht.

Muidugi — seal ta ongi. Mees on särgiwäel höövlipingi taga jai laastud aina lendawad.

Jõudu!

Tarwis, tarwis, kostab Matso oma itka muutmatul lõbusal toonil.

Kuidas ujumine läheb kah?

Ujumine? Ei saa aru midagi. Käin itka nädalas oma paar tuuri ära — weel kah nii paras karastaw et lust kohe.

Kõneleja ei hooli põrmugi sellest, et kuulajal juba paljalt wee nimetuse juures külmajudinad üle selja alla jooksewad. Et weidi sooja saada, selleks alustame juttu kuiwematest asjadest. Ja siis selgub nii mõndagi huwitawat. Matso pole mitte ükski tegelik spordimees, waid ta on ka oma töö spetsialiseerinud spordile. Nimelt on ta eriala suuskade walmistamine. Neid suuski on tal täis kogu töötuba. Mõned pikad ja sihwakad, mõned lühemad ja tugewad. Lae all aga kuiwawad puupakul. Lausa ime on mõelda, et niisugusest surnud puutükist saab meistri hoolsa käe all sihwakas ja elegantse joonega suusk.

Suusk saab sellestki lauast, mis praegu parajasti tööpingil. Tal pole küll weel õiget nägu ega tegu, aga aimata juba wõib. Wõibolla juba nädala-paari pärast kihutab sellega mõni kena näitsik wõi sitke spordimees mööda lumiseid välju?

Üllatus!
Iga narvalane, kes võttis osa
juubeli laulupeost,
võib näha ennast ja kuulda lähemal ajal
kino „Koidus".
Peale selle „Fox" filmi pooli
Narvas filmitud
vene rahvalaulud.

Naisseltsi maskipall.

Laupäewa õhtul korraldab Narwa naisselts omas ruumes kinnise maskipeo. Peokutseid saab ainult naisseltsi juhatusliikmeilt ja see juba tagab, et laupäewa õhtul tuleb kokku eriliselt walitud publik, see omakorda on garantiiks kõrgele peomeeleolule. Ja kes ei tahaks jälle korraks proowida naisseltsi siledat parketti.

Kutsed maksawad 75 senti. Algus kell 9 õhtul.

Kes wõidab poolteist miljonit?

Praegu käimasolewatest loteriidest on omapäraseim E. Lastesõprade ühingu loterii. Huwi loterii wastu on suur, kuna selle peawõit on suurem kui senistel loteriidel. Pealegi wõib loteriipiletit ostes kohe wõita kuni 50.000 s. Eriti wiimastel päewadel on märgata erilist elewust piletite ostmisel, sest loteriitoimkonna teadaande põhjal on seni kohe wõidetawad suuremad wõidud alles wälja wõtmata. Pealegi suhtub enamus ostjaid heatahtlikult loteriisse weel teisel põhjusel ja nimelt, et loterii ülejääk läheb puudustkannatajate laste abistamiseks.

Lõpploosimise algus on 1. detš. kl. 6 p. l.

Narwa teaater.

Pühapäewal 2 rahwaetendust.

Pühapäewal, 26. now. Narwa teaater annab kaks rahwaetendust. Kell 3.30 operett „Õnnelikku reisi" ja kl. 8 õhtul „Pää tulle".

Nagu räägib suusameister, kes ise kirglik suusataja on nõudmine ta töö järele praegu suur. Seda soodustab eriti asjaolu, et Matsolt wõib saada ilusa suusapaari juba 4—5 krooniga. Matso suusad on sportlaskonnas ja talwelõbude harrastajais ewinud suure populaarsuse. Narwa paremad suusatajad nagu Krasikow ja teised wõistlewad juba ammu Matso suuskadel ja wõtawad eskohti, nii et ragin taga.

Lahkudes Matso juures tuleb tahtmatult mõte: kui kõik meie spordiasjad sellase agarusega oleks loowa töö juures, kui Matso, siis wõiks julgesti spordiasi igale kodanikule eeskujuks seada.

Tähelpanuks ärimeestele ja töösturitele.

Neil rasketel päewadel, mil tule ja werega loodi Eesti riiki, algas ilmumist „Põhja Kodu". Tähtis ülesanne põhjustas „Põhja Kodu" ellukutsumist. „Põhja Kodu" ülesandeks oli olla omariikluse mõtte ja wabadustahte õhutajaks otsustawatel päewadel.

Neist omariikluse loomisepäewadest kuni tänapäewani on „Põhja Kodu" seisnud wankumatult rahwa hüwede kaitsel.

28. nowembril mälestatakse päewa, mil Eesti rahwas astus sõjariistadega wastu idast ähwardawale waenlasele. 28. nowembril wõib ka „Põhja Kodu" pühitseda oma 15. aastakäikku astumist. Sellepärast on „Põhja Kodul" põhjust seoses omariikluse mälestamisega, meeldetuletada ka enese tegewust omariikluse kestel.

Nende rähkpäewade puhul ilmub „Põhja Kodu" suurendatud kujul ja wärwitrükis — j u u b e l i n u m b r i n a.

Iga ärimees ja tööstur, kellele kallis meie omariikluse mõte ja kes ei taha mööda lasta soodsamat juhust reklaamiks, kuulutab selles suures riikliku sisuga juubelinumbris.

Kuulutuste wastuwõtmine kestab kuni esmaspäewani, 27. now. Leht ilmub müügile samal päewal kell 2.

Esimene operett „Ilmarises" „Punane kass" rewüü ja lauluga.

Laupäewal, 25. skp. „Ilmarises" kantakse ette operett „Punane kass", milline on hooaja esimeseks operetiks „Ilmarises". Õpereti juures on tegew kogu trupp, samuti laulukoor ja pr. E. Kotshnewi tantsutrupp. Suurendatud orkester L. Wigla juhatusel. Palju üllatusi ja effekte publikule. Lõpuks tants orkestri saatel. Algus kell 1/2 9 õhtul. Pääsmed 50 senti (tantsuga), ainult tantsuks s. 30.

Narwa Äriteenijate Ühing.

Praegu on päewakorras loteriiallegri korraldamine, mis peetakse pühapäewal 26. skp. „Harmonii" seltsi ruumes. N Ä Ü loterii on alati paistnud silma teiste sarnaste seast oma rohkete ja wäärtuslike wõitudega.

Nagu kuulda, selle loteriiga äriteenijad annawad rohkem kui see neile sisse toob, kuid see korraldajaid ei heiduta, kuna neid annetustega lahkelt toetanud töösturid ja kaupmeeskond.

Äriteenijate põhimõte on, et iga loteriid külastaja lahkuks sealt rahuldustundega, wiies sealt kaasa mälestuseks wäärtusliku eseme.

Rooma-Katoliku kirik.

Pühapäewal, 26. now. jumalateenistus poolakeelse jutlusega kell 11 homm. Õhtujumalateenistus kell 7.

Kino.

„1002 ööd."

Film täis idamaiset wõlu jookseb praegu kino „Koidus". Iwan Mosjuhhin hea prints Tageri osas, näitab jälle, et pole weel kustunud tema täht filmitaewas. Ta on uhke ja waba printsina liikudes sultani muinasjutulises lossis oma uhkeis rõiwais, kuid seal abistaw waeste ning rõhutute wastu. Weel abistawam ja uhkem on ta waeste põgenike juures, kes teda wastu wõtawad omasugusena, kui ta pidi põgenema sultani wiha eest. Tanja Feodorowa, sultani lemmiknaine — eurooplanna, kes liigub wabalt katmata näoga, on tõeline walitsejanna, kuid armudes julma sultani asemel, prints Tagerisse, saab saatuslikuks.

Filmis wõrratu stseen idamaisest tantsust, tuues esile tantsijate wõrdlematu painduwuse. Kuuleme idamaist muusikat ning näeme kirewat tänawelu.

A. Mägiste ametijuubel.

Narwa politsei 1. jaosk. komisar August Mägiste pühitses 22. skp. oma 15-aast. teenistusjuubelit. Sel puhul korraldas M. politsei ametnikele juubelipäewal kooswiibimise.

A. Mägiste asus politseiteenistusse 1918. a., seega wabariigi asutamise päewil. Alul teenis ta Tartus, kust 1928. a. toodi üle Narwa.

Soowime temale edaspidiseks teenistuseks rohkelt õnne.

Kino „Skating"
Algus äripäev. kell 6, pühap., kell 3.

Täna ja homme! Kaks parimad filmi! Kõik mälestavad veel Douglas Fairbanksi suurteoses „Bagdadi varas", kuld helifilmis
Praegusaja Robinson Crusoe
ei unusta teie teda kuni surmani.
See on lõbus jutustus lõunamerelt, looduslikust maapealsest paradiisist, täis õnne, rõõmu ja laulu.
Douglas Fairbanks — moodne Robinson, kes sattunud elaniketa saarele, võitleb hiigla-metsloomadega lööb lahinguid pärismaalastega ja vaatamata paljudele äpardustele annab kõigile eeskuju oma vahvuse ja julgusega.
Douglas Fairbanks ja iludus Maria Alba — Tahiti saare sireen.
Film on pildistatud loodusrikkal Tahiti saarel. Rohkem kui 500 pärismaalast lõbustavad teid oma tegevuse ja seikustega.
II Publikumi lemmikud näitlejad: Iludus Charlotte Ander, Johannes Riemann ja t. lõbusas helifarsis:
„Miljoniline pärandus"
Lavastus Erich Engels. Muusika Heinz Leiton.
Eelteadel
Järjekorras parimad selle hooaja film: „Vabaarmastuse orjatar" Iludus Norma Shearer ja R. Montgomeri kaastegev. „Valsisõda" operett Renate Müller ja Villy Fritsch kaast. „Vendlus" draama.

Narwa ajalehtedest.

Ajajärk 1912 — 1915, ajalehtede-rohke aeg.

1912. aastal ilmus Narwas „Jõululeht". See oli ainult üks 7-me leheküljeline jõulunumber. Wäljaandjaks oli T. M. Franzdorf.

Samal aastal (1912) hakkas Narwas ilmuma poliitiline ajaleht „Kiir". „Kiir" oli töörahwa häälekandja. Ilmus esiti üks kord nädalas — igal laupäewal. Esimene number ilmus 15. juulil. Wastutawaks toimetajaks ja wäljaandjaks oli A. Arm. Lehte trükiti Narwas G. Pihlaka trükikojas. Hiljem hakkas „Kiir" ilmuma kolm korda nädalas. A. Arm oli lehe toimetajaks kuni 1912. aasta lõpuni. 1913. aasta 36 numbrist sai „Kiire" wastutawaks toimetajaks ja wäljaandjaks J. Wahesaar... Ja nüüd algas toimetajate wahetamine. 47-dast numbrist sai wast. toimetajaks E. Tabba, wäljaandja oli A. Arm; 52 numbrile kirjutas alla juba R. Winkel; 71. numbrist sai wastutawaks toimetajaks A. Hanson; 89-dast numbrist — A. Kaewomägi, wäljaandjaks J. Käspert. Alul trükiti lehte, nagu tähendatud, G. Pihlaka trükikojas, 89. numbrist aga T. M. Franzdorfi juures.

Juba see suur toimetajate wahetamine näitab lehe poliitilist tööala. Ja sama aasta 22. augustil suletigi „Kiir".

„Kiir'e" järglasena hakkas Narwas ilmuma septemprikuus „Narwa Kiir". See oli marksistline töörahwa ajaleht. Ta ilmus igal kolmapäewal ja laupäewal; lehe wäljaandjaks oli Ludmilla Loorberg, wastutawaks toimetajaks A. Puusep. Ent siingi algas toimetajate wahetamine. Nii sai peale 7-da numbri wäljaandmist wastutawaks toimetajaks K. Reinberg; 24. numbrist kirjutas aga lehele alla J. Friedrichsmann. Alul trükiti „Narwa Kiir't" T. M Franzdorfi trükikojas, 16. numbrist aga K. Anwelt'i trükikojas...

Sellelgi lehel ei olnud pikka iga. 14. sept. ta hakkas ilmuma, 27 numbrit ilmus ja sama aasta (1913.) nowembrikuuga oli lõpp.

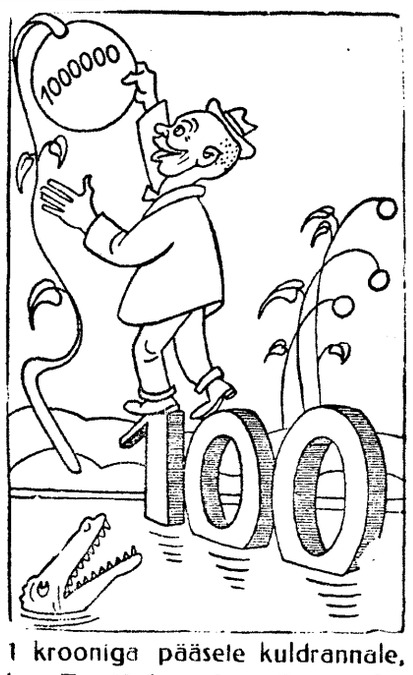
1913. aasta 3. detsembril algas ilmumist „Rahwaleht". See oli „Töö Kiire" järglane wõi tööjätkaja. „Rahwaleht" oli töörahwa häälekandja. Ilmus kolm korda nädalas Narwas. Lehe wastutawaks toimetajaks ja wäljaandjaks oli H. Kopelas. 1.—8. numbrini trükiti „Rahwalehte" K. Anwelti trükikojas, 9. numbrist alates aga T. M. Franzdorfi trükikojas. — „Rahwaleht" sai ilmuda lühikest aega. Ilmus 11. numbrit. Nendestki 9. number konfiskeeriti. 1913. aasta lõppemisega lõpetas ilmumise ka „Rahwaleht". — (1917. a. hakkas Narwas ilmuma küll jälle „Rahwaleht", kuid sellest—eraldi).

1914. aasta 2. nowembril „Narwa Elu". Leht ilmus kuus korda nädalas; wastutawaks toimetajaks ja wäljaandjaks oli R. Hansson; lehte trükiti G. Pihlaka trükikojas. Esimest aastakäiku oli 31 numbrit, teisel aastakäigul ilmus 21 numarit; 6. weebr. 1915. aastal oli „Narwa Elu" ilmumisel lõpp.

Sama 1914. aasta alul hakkas ilmuma „Töö Hääl", wastutawaks toimetajaks ja wäljaandjaks oli A. Kopelas, kuid juba 2. numbrist alates oli wastutawaks toimetajaks Sild ja wäljaandjaks Kokason; 4. numbrist oli wäljaandjaks S. Raamat; 15. numbrist kuni 29. numbrini kirjutas lehele alla W. Sirel; number 30. — A. Arm; 31. kuni 39. numbrini — E. Tabba; 40.—53. numbrini Ed. Sawiauk. Trükiti lehte J. Tennissoni trükikojas. „Töö Hääl" lõpetas oma ilmumise 10. mail 1914. aastal esimese aastakäigu 53. numbriga. Tema järglasena hakkas ilmuma 15. mail samal aastal „Töö Kiir"...

Järgneb.

T. K.

1 krooniga pääsele kuldrannale, kus **Eesti Lastesõprade Ühingu loteriipilet** võimaldab teile noppida **1.500.000 sendilise** õnne õie!

Lõpploosimine 1. detsemaril s. a.

Hüwal ei läinud hüwasti.

Käesolewal aasta suwel 25. mail tülitasid roppude sõnadega möödakäijaid Pimeaia muusikal kaks Narwa noortmeest — Richard Kompja Robert Hüwa. Meestele koostati rahuriikumise pärast protokoll. Narwa 2. jaosk. rahukohtunik karistas mõlemaid kaebealuseid eraldi 10 kroonise rahatrahwiga ehk maksujõuetusel 3-ööpäewase arestiga.

Müüs salaja wiina.

Patendita wiinamüümise pärast oli Narwa 2. jaosk. rahuk. juures wastust andmas Narwa elanik Pauline Konsa. Rahukohtunik karistas K-d 100-kroonise rahatrahwiga ehk maksujõuetusel 1-kuulise arestiga.

Leiubüroo peab oksjonit.

28. nowembril kell 12 päewal tuleb Narwa prefektuuri leiubüroos awalikul enampakumisel müügile rida leitud asju, mis leiubüroost wäljawõtmata on jäätud.

Enampakkumisel müüdawad asjad on wõrdlemisi odawalt hinnatud.

Müüdawaid asju wõib näha müügipäewal.

Kaub.-tööstuskoja walimistest Narwas.

21. nowembril peeti Narwas Tööstuskaubanduskoja walimist, mis kujunesid õige elawaks. Hääletamas käis walijate üldarwust 88,7% 2. sektsioonis, kuhu kuulub kaupmeeskond, anti ära 56. häälest 51. häält. 3. sektsioon, wäikekaupmehed, andis 214 häälest 141 häält ja 5. sektsioon, töösturid, andis ära 45 häälest 39 häält.

Piiriääres warastati heinakuhi.

22. now. teatas Wassili Lenin, kes ejab Kriuscha külas, Narwa kriminaalpolitseile et ööl wastu 22. nowembrit on warastatud Rantowka heinamaalt tema heinakuhi. Rantowka asub Eesti-Wene piiri läheduses.

ÜENÜ Narwa-Peetri osak. algab tantsukursus

Alates esmaspäevast, 29. now. korraldab ÜENÜ Narwa-Peetri osak. omas ruumes, Rüütli t. 14, moodsate tantsude kursuse. Osawõtjate registreerimine kestab.

Kadri-õhtu.

Narwa wäikemaapidajate ühingu kadri-õhtu on Siiwertsis, omas ruumes, laupäewal, 25. now. kell 9 õht. Õhtul soowitakse näha eriti noorte põllutulundus-klubi liikmeid.

Kalamehe wekslid kollitawad.

22. nowembril teatas J. Meiel Narwa kriminaalpolitseile, et tema on saanud notar J. Hansingilt teadaanne, millest näha, et J. Kalamehe poolt wäljaantud weksel 43 kr. suuruses summas on protestis ja et nüüd temalt nõutakse weksli wäljaostmist, kuna aga tema pole kunagi oma allkirja J. Kalamehe wekslile annud. Sündmuse kohta koostati protokoll.

Tabati tagaotsitaw.

Narwa kriminaalpolitsei poolt wangistati Narwas tagaotsitaw Maria Jewdokimow. Naine paigutati Narwa wangimajja

Surnute püha.

Warjude riigist tõusewad mälestused...

Eelseiswal pühapäewal pühitseb kristlik maailm surnute mälestamise püha. Warjude riigist tõusewad meie waimusilma ette mälestused nendest, kes on meile kallid olnud eluajal ja kes on jaganud meiega eluraskusi ja rõõmusid. Nende mälestused jääwad meile kalliks, kuni meie neile järgneme sinna, kust ei ole tagasitulekut. Nendele järgneda on meil kergem, kui teame, et saatuslikul lõpumomendil ka meie omakesed kord meid taga leinawad, nagu meie seda praegu teeme.

Kultuurinimese üheks waimlise elu arenemise tundemärgiks on surnute austamine. Arenenud waim suudab hinnata elu wäärtust, mis temale on annetatud wanemate poolt, mis omab suurima wäärtuse maailmas. Tundelik hing suudab hinnata oma eelkäijaid, kes on meid kutsunud ellu, et oleme wõinud näha päikese sära ja tunda omas waimus Kõigewägewama Looja ilmutust. Ainult selgimata waim ei suuda näha ega arusaada, et oleme tõõriistad kõrgemate wõimude käes.

Kuidas on lugu meil surnute austamisega kadunute kalliks pidamisega ja nende mälestuse jäädwustamisega? Peab ütlema, et wõrreldes teiste kultuurrahwastega, surnute mälestamine meil weel palju arenemist nõuab. Madalast waimlisest tasemest selles suhtes annawad tunnistust meie kalmistud, mis wäga kurwa ja mahajäetud mulje jätawad, iseäranis maakogudustes. Ei saa öelda, et me rahwale wõõrad oleks hingelised liigutused ja waimuelu awaldused ühenduses surnute austamisega. Paremat tunnistust onnawad selleks rahwa luuleawaldused. Näiteks Kalewipoja palweläit oma isa kalmule. Ahastawa poja hüüd surnud isa poole, nende kaksikõne kalmukünkal on rahwaluule pärlsaawutis, milliseid wähe leidub ka põliste kultuurrahwaste kirjanduses. Meie aja külm ja kare äriwaim, kehakultuuri ajajärk, lõpmata askeldamine ja jaht meie maiste huwide järgi, jätawad wähe paika sarnastele õrnadele tunnetele, nagu seda on surnute mälestamine. Kuid püüdma peaksime ikkagi sinna poole, arendama eneses õilsat tunnet tõusta kõrgemale igapäewaseist askeldusist. Püüaksime hetkeks kuulatada südame sügawamas salakambris weel kord neid magusaid hääli, mis meile helisesid kord lapsepõlwes kadunud wanemate kalmistul.

Homme, surnutepühal, mälestame meie üheskoos oma armsaid kadunuid. Puudutagem oma hinge õrnal liigutusel seda salapärast waimude maailma, mis meid ümbritseb, mida tunneme iga närwiga, mida ei suuda sumbutada meis praeguse aja toore jõu ja jõhkruse laine. See saladuslik waimude riik ootab meid kõiki, üks warem, teine hiljem läheme meie sinna. Tehkem seda teadmises, et ka meile peetakse kord surnute püha, et ka meie kalmukünkale langeb kord leinapisar neilt, kes meile kallid olid meie elupäewil.

N. Peetri kog. juhatus.

Wabadussõjalased lähewad omawalitsuse- ja linnawalimistele.

EWL Tallinna osakonna awamisel peetud kõnes A. Sirk, arutades rahwahääletuse tulemusi, ütles:

„Peame kõigepealt meeles pidama, et uue põhiseaduse poolt ei hääletanud mitte ainult wabadussõjalased, waid arukam Eesti rahwas üldse. Meie ei wõi seda ainult eneste teeneks lugeda.

Üle 400.000 kodaniku oli põhiseaduse muutmise poolt. Ja meie soowime näha, et selle 400 000 juhiks jääks wabadussõjalaste juht lindral A. Larka, kes wäsimatult wõidelnud Eesti rahwa parema tulewiku eest."

Edasi tähendas adw. A. Sirk, et wabadussõjalastel tuleb wõitlus wiia lõpuni. Tuleb osa wõtta nii omawalitsuste kui ka riigikogu walimistest.

Enesetapp.

21. now. lõpetas poomiseteel oma elu kalewiwabriku haiglas sama haigla senitar Aleksander Rossmann, 40 a. wana. Enesetapja oli wähjahaigusega haiglas rawimisel.

Kokteil.

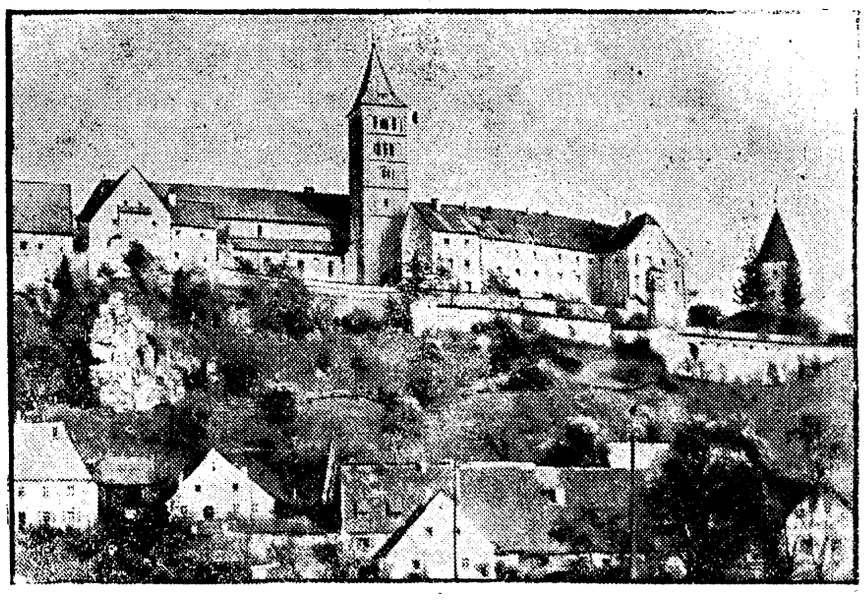
Marutaud.

Igal linnal on oma teatawad n.ö. iseloomustawad omadused, mis on niiwõrd tihedas seoses linna nimega, et neid kuidagi lahutada ei saa. Nad on, niiöelda, assotsiatsioonid. Kui, näiteks, ütled sõna Tallinn, siis tuleb sul pähe otsekohe assotsiatsioon: kilu. ütled Tartu — siis järgneb sellele otsekohe: ülikool. Kõlab aga nimi: Narwa, siis käib sellega koos: marutaud. See on imelik, kuidas see marutaud ikka nii jupikaupa püsib, nagu kaitseseisukord. Nüüd kestis ta 19. nowembrini. Kõik arwasid juba, et waesed penikesed saawad ometi kord „inimese moodi" elama hakata, aga — ekslik oli kõik. Wääramata järjekindlusega pikendati marutaudikahtlust kuni weebruarini.

Keegi hea tuttaw, suur koertesõber jutustas mulle hiljuti loo oma hundikoerast. Oli olnud niisugune juhtum, et linnos, kus ta elas (ettewaatuse pärast ütleme, et see oli wälismaal) oli leitud tänawalt koer, kes polnud normaalne. Ta hukati ära ja kogu linn pandi marutaudikahtluse alla. Kõik koerad, kes wõisid tunda rõõmu jumala ilusast ilmast ja päikesepaistest pandi ketti, tänawale wõis neid wiia ainult tugewate suukorwidega ja jämedate rihmadega. See marutaudikahtlus kestis aasta. Siis pikendati ta. Jälle aastaks. Ja nii edasi weel paar korda. Lõpuks, kui mu sõber kolis koeraga teise linna, kus polnud „marutaudikahtlust" ja laskis seal koera ometi kord ka koera moodi jalutama, selgus, et koer polnud enam normaalne — ta oli pika piinaaja kestes peast segaseks läinud.

„Ütle siis, kallis sõber", lõpetas mu tuttaw oma jutu, kes on õieti marutaudikahtlane?

Lõss, mis warjas presidenti.

Shellsbury lõss Shotis, milles Iiri wabaduswõitleja De Valera oli paos wõimude eest 4 kuud.

Doktor X.

Arno Alexander'i kriminaalromaan.

31.

„Detektiiwid on küll hädawajalini pahe," jätkas professor, „ent paraku siiski pahe. Niisuguste alawäärtuslike inimestega läbi ei käida."

„Kuid härra Minz oli ometi wäga kena", kaitses Helga.

„Wäga kena," pilkas professor. „Need inimesed oskawad alati awaldada head muljet, kui seda wajawad. Töepoolest nuhiwad nad kõikjal ringi ja haistawad ainult roima."

„Ja siis", jätkas Helga, „ei tunnudki ma härra Minzi waremalt. Ta tuli minu juure kui kriminaalametnik".

„Nii? Ka seda weel?" hüüdis professor ägedalt. „Muidugi ta usutles teid sanatooriumi ja mu uute haigete suhtes, mis?"

„Aga ei, härra professor. Ta tuli ainult minu isa pärast".

„Minge nüüd oma tööle ja hoiduge tulewikus sellasest inimesest. Pea! Narkewitsch!" hüüdis ta möödaruttawale arstile. „Tulge korraks minu tuppa! Mul on teiega kõneldal"

Narkewitsch wiiwitas.

„Härra professor, pean kohe minema ühe haige juure..."

„Sellega on aega! Tulge!"

Noor arst järgnes waikides oma ülemusele. Waewalt nad olid jõudnud professori töötuppa, kui see lõi wihaselt ruskaga lauale, möirgades arstile:

„Mida see peab tähendama! Leidsin oma raamatutes 35-miljonilise puudujäägi!"

„Puudujääk?" pomises Narkewitsch hääletult.

„Kuhu jäi see raha?" sisistas wanamees, wihast wähjapunane. „Teie... teie lurjus!" Ta sammus käed seljal, toas edasi-tagasi. „Teie muidugi arwasite, et kuna mina ei uuri kunagi raamatuid, siis wõite selle rahakõrwaldamisega rahulikult riskida? Hal Nüüd olete pettunud selles, teie tänamata lurjus! Kas annate raha wabatahtlikult tagasi?"

Narkewitsch waikis.

„Wastake"! kähistas Meynoring, tõstes käe löögiwalmis.

Narkewitsch haaras weel wiimasel hetkel wanakese käsiwarre.

„Ärge puudutage mind!" ütles ta jäise rahuga. „Jah, warastasin selle raha! Wõite anda mind ülesl"

Professor wabastas wihaselt oma käsiwarre.

„Kas arwate wahest, et ma seda ei tee! Muidugi annan teid üles, teie wiletsl"

Narkewitsch astus haruldaste pikkade, katkendliste sammudega wanakese poole, wärisedes kogu kehast, näost walge nagu sein.

„Olen waras!" ütles ta sosinal. „Teie aga olete — teie olete —"

„Pea!" hüüdis professor ehmunult. „Mida te tahate öeldal Mida teate teie?"

„Küllaldaselt niipalju, et saata teid wõllal Usun wähemasti, et niisuguse kuriteo eest tuleb arwestada surmanuhtlusega..."

„Wõite minna!" ütles Meynoring jõuetult. „See kõik oli eksitus. Nüüd mulle meenub... muidugi, see oli eksitus."

Arst waatas põlastawalt küürutõmbunud wanakesele alla. Wirutas siis ukse enda järel paukudes kinni.

Haletsemiswäärsena istus professor kirjutuslaua ääres, kattes näo kätega ja oigades tasa. Ta ei märganud, kuidas ukse eesriie nihkus weidi kõrwale, kuidas Körneri kogu libises pikkamisi ja ettewaatlikult piki seina ukse poole. Ta ei kuulnud ukse tasast awamist ega sulgemist, samuti üliõpilase endaga rahulolewat naerukihinat.

„Wäga hea, töepoolest wäga hea! Ent liiga palju kaasteadjaidl.. Pean ruttama!"

Oli juba möödunud kaks tundi, Meynoring aga istus weel ikka samas asendis. Ta haaras hajameelselt telefonitoru.

„Kes kõneleb?" küsis ta.

„Doktor X!" kõlas teraw wastus.

„Kõigewägewam!" hoigas professor.

„Kuulake nüüd — täpselt kuni täna ööst kella üheni ootan wastust kui ei ole ma seda saanud, siis oletan, et teie ei taha. Mitte kuidagi ma ei saa teile seda teed soowitadal Kas saite kõigest aru?"

„Jah", hingeldas Meynoring, „aga..."

„Ei ole mingit „aga". Pidage seda meeles!" hüüdis julm, teraswali hääl. Araandmise eest — surmanuhtlus!"

„Kuid, kuid...!" kogeles professor, kuni korraga märkas, et doktor oli juba pannud toru käest. Ta hüppas püsti ja sõõstis nagu hullumeelne wälja tänawale, mantlita ja paljapäi.

„Kõikjal waritseb mind surm..." sosistasid ta huuled tasa. Ta sammus edasi rahwarikkamaile tänawaile ega hoolinud möödaminejate uudishimulikest pilkudest. Äkki ta wõpatas. Kas ei kuulnud ta sõna „lepra"? Kas jälgis teda weel siingi see kohutaw sõna?

Ent ta kuulis seda jälle. Hirmsa selgusega...

„Kümme leprahaiget Largenca koonduslaagrist põgenenud!"

Ajalehepoisid kisendasid neid sõnu, mõistmata nende hirmsat mõtet. Professor Meynoring aga mõistis selle sõnumi tähendust. Kuidas ja millega see oli seotes, oli talle selge. Doktor X...

Kõik tema kindlustus oli korraga kadunud. Ta teadis nüüd, mida pidi tegema. Ta pidi tegutsema, tulgu hiljem mis tahes.

Oli möödunud tunde, kui professor wiimaks astus oma majja. Kell oli 12 ööst. Möttesse süwenenult õpetlane sammus läbi pimedate ruumide, waadates kartlikult ümber. Wiimaseil nädalail ta oli hakanud pelgama pimedust. Närwid?

Professor teadis, et see oli midagi palju pahemat kui ainult närwid.

Äkki ta jäi nõutult seisma. Ta töötoa ukse wahelt tungis koridori nõrk walgusekiir. Ehmunult ta jäi ükstlmi waatama. Siis hiilis ta hääletult ukse juure ja tõmbas selle pärani.

Tuba oli heledasti walgustatud. Nurgas istus abiline Körner, jalad ristamisi ja suus suur, suitsew sigar. Professor hingas kergendatult. Esimesel hetkel ei leidnud ta sõna.

Warguši.

— Posti tn. nr. 73 elutsew Toru teatas kriminaalpolitseile, et k./s. Wõitleja ruumest warastati tema poja Woldemari palitu.

— 6. Peetri tn. nr. 18 elutsewal Ella Ollil läksid kaduma elukorteri eeskojast botikud. Kriminaalpolitsei koostas warguse selgitamiseks juurdluse.

— Waskнarwas warastati talupidaja Aleksander Pekarski aidast 68 kg. nisuteri. Omaniku kahju 13 krooni.

— Püsti wallas läks kaduma kohalikul elanikul Aleksander Kulleril rewolwer wäärtusega 20 krooni.

— —

1.500.000 senti on suur raha, kuid seda võita **võita ühe krooniga**

ostes E. Lastesõprade ühingu loteriipileti. Lõpploosimine **6** päeva pärast.

Sõjawäe majandusühisus awati.

Seltskond suhtub soojalt sellesse ühistegelisse algatusse.

Kestn. õhtuks oli Sõjawäe majandusühisuse ruumesse, Malmi t. 1., kutsutud seltskondliste organisatsioonide ja ajakirjanduse esindajad. See kooswiibimine kujunes sidemete tihendamiseks seltskonna ja awatawa ühiskaupluse wahel.

Külalistele oli serweeritud wäga eeskujulik lett, mille abil wõis saada esimene mulje uue äri kaupade heast kwaliteeedist. Kohal wiibis ka warustuswalitsuse ülem kindr. Rotmann, kes toonitas neid puhtühistegelasi sihte, mida kauplus hakkab taotlema. Selle äri põhimõtteks ei ole kasu saamine, waid tarwituskonna nõuete ajakohane rahuldamine. Seltskonna esindajad suhtusid soojalt uude ühistegelisse algatusse. Terwitussõnu ütlesid Linnapea Luts, naisseltsi esinaine pr. Neumann, naiskodukaitse esinaine pr. Kapper, toimetajad Hoona ja Pihlau j. t. Eriti prouade esinaiste sõnad on selleks tagatiseks, mis lubab ennustada uuele ärile edukat tegewust, sest — prouad moodustawad ikka kõige suurema ostjaskonna.

Aga ka kaupluse sisustus ja äriruumes walitsew piinlik puhtus ja kord mõjus wäga sümpaatsena. Maitsekalt sisustatud kauplus näitab äri lugupidamist ostjaskonna wastu ja ostjaskond oskab seda ka wäärikalt hinnata.

Wõime julgesti ütelda, et uus kauplus kujuneb Narwa populaarsemaks äriks.

—

Tartu ja Narwa wastamisi.

Huwitawaid poksilahinguid pühapäewal.

Pühapäewal kell 11 päewal peetakse Wõitlejas järjekordset klubiwõistlust poksis Narwa Wõitleja ja Tartu Poksiklubi wahel. Mõõdunud korral narwalased lõid tartlasi 6:2, kuid nüüd on Tartu read tublisti kõwenenud. Nende hulgas wõistleb kaasa koguni Eesti-Soome maawõistluse wõitjaid Frey, mees, kes lõi olümpia pronksmedali meest Ahlbergi. Wastaseks talle on Alber.

Narwa meeskond, kergemalt raskemale on järgmine: Aps, Glücke, Shellbach, Laarens, Soo, Alber, Raudna ja Lillenthal. Tartu meeskond: Anmann, —, Klopets, Waldson, Sawiauk, Frey, Rebane ja Wõrsa. Ringikohtunikeks sel klubiwõistlusel on J. Pillikse ja A. Muru. Wõitjat on raske ennustada, kuid igal juhul on oodata huwitawamat ja konkurontsipinewamat klubimatshi.

Juut jääb juudiks.

Altkäemaksuga tööluba hankima.

Narwa juudid tülitsewad „juhi" pärast.

Narwa juudid on omawahel poliitiliste wõitluste pärast tülli sattunud, kusjuures on tekkinud kaks waenulist leeri, kes „sõjaritstade" waliku peale suurt rõhku ei pane. Üks osa juute räägib wäljapressimisest ja teine altkäemaksust, mida nüüd kohus peab lahendama.

See omapäraselt huwitaw kohtuprotsess tuli läinud teisipäewal Narwa 1. jsk. rahukohtuniku juures harutusele. Hiljuti oli wälismaalt Narwa sõitnud juutide juht Leiser Koronik, kellel wastaw tööluba puudus. Kuid see meest ei ärritanud — ta tahtis Narwas jääda juutide juhiks. Üks osa Narwa juute, kes ei pooldanud Koroniki poliitilisi seisukohti, ei tahtnud oma peres Narwas juut Koronikit näha ja tahtsid temast lahti saada, kuna teine osa juute oli jälle selle wastu. Nii siis tuli tüli majja. Mõlemad pooled astusid „lahingusse". Need juudid, kellele Koronik oli wastumeelt, esitasid politseiwalitsusele palwe, kusjuures teatati, et Narwas tegutseb juut, kellel puudub tööluba. ja et ta Narwa juudi ühiskonnalt tahtnud oma kasuks wäljapressida 480 krooni, kusjuures 80 kr. olla ka kättesaanud. Selle palwe tagajärjel saadeti juut L. Koronik Eesti piiridest wälja. Wäljasaadetud juut L. Koronik ei jäänud aga oma „saatusega" rahule. Enne Narwast lahkumist pidas ta oma pooldajatega nõu ja siis woliniku kaudu kaebas kohtusse, keda süüdistab laimamises, seletades, et tema pole Narwa juudi ühiskonnalt raha wäljapressinud, waid kogutud raha läinud altkäemaksuks, et tööluba kätte saada.

Tunnistaja Leibo seletas kohtunikule: „Mina wõin tuua 40 tunnistajat, kes wõiwad seletada, et Koronik pressis Narwa juudi ühiskonnalt raha". Kohtul ei jäänud muud üle kui asjaharutamine edasi lükata ja uusi tunnistajaid kohtusse kutsuda.

15 a. põlewat kiwi maapõuest.

Meie tööstus ja raudteed saawad suuremalt osalt energia põlewkiwist.

Märkmeid põlewkiwitööstuse arenemisloost oma- ja iikl. kestel.

Laupäewal, 25. now. saab meie riikline põlewkiwitööstus 15 aastaseks.

Riigi põlewkiwitööstuse algpäewil, 1918. a. teati eesti põlewkiwist ja selle tarwitamise wõimalustest õige wähe. Tööstusettewõtetest tarwitasid põlewkiwi ainult need wabrikud, kus wenelased sellega katseid tegid, s. o. Port-Kunda ja Aseri tsemendiwabrikud, Mayeri kummiwabrik ja Tallinna gaasiwabrik. Laiemad ringkonnad ei teadnud põlewkiwist peaaegu midagi. 20. XI. 1918. tellis põlewkiwi ainult Tallinna gaasiwabrik 15 wagunit ja Wiljandi linawabrik 1 wagun. Põlewkiwi pakkumised wabrikantide ühingule ja Tallinna wäike- ja kesktööstuse liidule ei annud tagajärgi.

Maikuu algul 1919. a., mil Kohtlas kaewandustööd uuesti algasid, oli tööstusel tellimisi ainult 27 waguni põlewkiwi peale. Tellimisi tuli juure juunis 3, juulis 14 ja augustis 22 waguni peale. Nii töötati nelja esimese kuu jooksul peamiselt lattu.

Järgmisel neljal kuul tuli järsk pööre. Tellimisi tuli nii palju, et meid ei suudetud täita. Aasta lõpuks suudeti saata wälja 577 wagunit kiwi, kuid täitmata tellimisi jäi järgmise aasta peale ette 537 wagunit.

Pöörde sünnitajaks oli üheltpoolt talwe kättejõudmine, kus küttepuie puudusel Tallinna elanikele tuli wäikemüügi kaudu enne jõulusid terwelt 123 wagunit põlewkiwi müüa 3 — 5 puuda kaupa. Teiseks, töösturitele andis tõuget hakata põlewkiwi tarwitama möningad põlewkiwi kasutamist propageeriwad demonstratsioonid. 30. septembril 1919 sõitis aurulaew „Wrangel" põlewkiwiküttel Wiimsi ja sealt tagasi; selgus, et põlewkiwiga suudeti hoida paremini auru kui puiega. Hiljem sõitis aurulaew „Sekstant" Naissaarele ja sealt tagasi. Tunnis kulus ära 23 puuda põlewkiwi 13 puuda kiwisõe asemel. Umbes samal ajal toimetati Tallinna raudteewalitsuse weoosakonnas statsionäär-katla kütmist põlewkiwi pulbriga, kusjuures 1 kg pulbrit aurutas ära 5,25 kg wett. Schwartsi puuhoowis köeti peene põlewkiwiga treppresstidega aurukatelt heade tagajärgedega. Põlewkiwiga hakkasid aurukatlaid kütma ka sadamatehased. Rotermanni tõökodades Tallinnas ja riigi raudteewalitsuse peatehastes wõeti põlewkiwi tarwitusele wõlwidega sepaäästides. Port-Kunda tsemendiwabrik ja hiljem ka Aseri hakkasid tarwitama põlewkiwi kütteks kiwisõega pooleks. Kõigi nende katsete korraldamisel oli sihiks näidata nii tööstuse kui ka walitsuse- ja parlamendi-ringkondadele, et põlewkiwi kõlbab wabrikute kütteks.

Põlewkiwi kütteks tarwitamise üheks takistuseks oli asjaolu, et põlewkiwi sisaldab palju tuhaolust ja wajab selletõttu erilist liikuwate restidega küttekollet.

Kuid põlewkiwi kasuks kõneles teiselt poolt tema odawus. Balti puuwillawabrik teatas 1932. a., et temal maksab 1000 kg auru saamine puiega küttes 421, turbaga 520 ja põlewkiwiga 292 marka.

Omaette peatüki põlewkiwi tarwitamise lewikus moodustab meie raudtee üleminek põlewkiwi küttele. 1920. a. juulis töötasid Tallinna manööwriwedurid juba põlewkiwiga. Raudteewalitsus hindab märtsis 1921. a. teedeministrile tehtud ettekandes kahju, mis raudtee majapidamine seeläbi saab, et ta põlewkiwi asemel peab tarwitama puid, 70 miljoni marga peale aastas. Kuid warsti peale seda sündis raudteewalitsuse waadetes pööre. Algas pikemaajaline waidlus põlewkiwitööstuse ja raudteewalitsuse wahel. Raudteewalitsus hakkas eelissama turwast.

Küsimuse lahendamiseks wõttis põlewkiwitööstus oma peale Tallinna — Tapa liinil liikuwa wiie weduri kütmise põlewkiwiga 1. detsembrist 1922. — 1. detsembrini 1923, garanteerides raudteele nende korraliku liikumise ja tööd ning wõttes oma peale otsekohesed küttekulud kui ka töötkulud, mis olid seotud wedurite küttepesade ümberehitamisega, nende erakordse remondiga, preemiate maksuga meeskonnale, tuha koristamisega liinil jne. Peale selle põlewkiwitööstus kohustus andma raudteele protsendita laenu põlewkiwi ladukuuride ehitamiseks 6 kuu jooksul. Wastutasuks saadi raudteewolitsuselt puude küttekulud hariliku raudteenormi järgi Katse õnnestus suurepäraliselt. Riigi põlewkiwitööstus sai isegi tunduwa rahalise puhaskasu. Nüüd algas wedurite ümberseadmine põlewkiwiküttele raudteewalitsuse poolt. Praegu on raudtee üks suuremaid põlewkiwitarwitajaid Eestis. Ta tarwitab aastas üle 10 miljoni puuda põlewkiwi.

Nüüd 15 aastane heitlus umbusu ja wanast kinnipidamisega turu ja tarwitajaskonna wõitmisel põlewkiwile ja põlewkiwisaadustele on annud edukaid tulemusi. — — Põlewkiwiga köetawad wedurid läbistawad Eesti risti ja põiki. Elektrijõujaamad ja suurte wabrikute katlamajad köetakse põlewkiwiga, põlewkiwi tsemendist kerkiwad hooned. Põlewkiwi bituumenist walmistatud teid mööda sõidawad autod eesti bensiiniga, põlewkiwi fenolaadiga immutame oma raudteede liipreid, katusepilpaid ning puuehitusi ja oma katuseid katame põlewkiwi bituumenist walmistatud papi ja tõrwaga. Sajadtuhanded puudad põlewkiwiõli ja põlewkiwisaadust läheb iga aasta wälismaale.

„Queen of Sea" mereskuninganna.

Pildil kujutatud laew on sisustatud erilise kunstilise maitsekusega. See Meksiko uus liinilaew sõidab une ja wana ilma wahet.

Peetri kirik.

Pühapäewal, 26. now. Surnute püha puhul jumalateenistus kell 10 homm. Armulaud. Laulukoor. Laululehed.

Kirjandus Kunst Teater

Narwa Kunstnike Paraad.

Kunstiühingu huwitaw sügisnäitus.

Pühapäewal, 26. skp. awab Narwa Kunstiühing oma traditsioonilise sügisese kunstinäituse. Kuigi seekord puudub näituselt Narwast lahkunud A. Siward, on näituse wäljapanekuid üle saja, mis näitab Narwa kunstnike suurt töösindu. Näitusel on esindatud A. Iljin 4 etüüdiga, Eduard Lätt 11 maali, akwarelli ja kawandiga, Lui Lätt 12 õlimaaliga, Aleksander Normak 9 õlimaaliga, 7 pastelliga, 7 sõega, 4 monotüüpiaga ja 5 karikatuuriga, olles seega produktiiwseim kunstnik. Woldemar Peil on pannud wälja 4 portreed Narwa tegelasist, 8 õlimaali ja 1 akwarelli. Teise portretistina esineb Artur Tuisk, kellelt on 5 õliportreed, 8 õlimaali ja 3 sõeportreed. Elli Tartlandilt on 3 õli, Friedrich Wolmüllerilt 5 õli. Kujureist on ainuke esindaja Alfred Kask, kellelt on 5 büsti Narwa seltskonnategelasist. Näitus peetakse Suurel tn. nr. 18 ja kestab 26. now. kuni 10. detsembrini.

Narwa Kunstiühingu sügisnäitus on olnud alati meie kunstielu barometriks. Tänawune näitus on eriti rohke wäljapanekuilt, mis kunstipubliku huwi tema wastu peaks tõeliselt äratama.

—

Narwa Naisseltsi teateid.

Õmbluskursused algasid teisipäewal 21. skp. Töötawad nädalat iga teisipäewal ja neljapäewal kella 6—9 õhtul.

Keedukursus algas kesknädalal kell 6 õhtul ja kestab kaks nädalat igal äripäewal peale laupäewa.

U. Kullend kirjutab romaani.

Korraldab koos A. Mälgiga kirjanduslise ringreisi.

Ulrich Kullend, kes siirdus üle kuu aja tagasi Saaremaale, on alganud maaükfinduses kirjanduslist tegewust. Praegu on U. Kullendil pooleli romaan „Kuues käsk". Maaelu waikus ja looduse lähedus on kirjanikule wõimaldanud intensiiwsemalt kirjandusepõllul tööle asuda. Walminud on ka luuletusi.

Lähematel päewadel algab Saaremaal suurem kirjandus-propaganda reis, mille korraldawad Ulrich Kullend ja August Mälk. Läbistatakse kõik raswarikkamad koha. Kontsert-miituingute kawad on koostatud õige mitmekesiselt.

—

Suur kontsert „Wõitlejas".

Head muusikat ja tagatipuks tantsu.

Meie kontsertide poolest waene Narwa wõib rõõmustuda: laupäewa õhtul saab muusikaarmastaja publik üle hulga aja jälle kord nautida helidewõlu. Nimelt korraldab „Wõitleja" muusikaosakond laupäewal, 25. skp kell 1/2 9 õhtul seltsi saalis suurema kontsertpalli, mille kawa koosneb eranditult sellastest laulupaladest, milliseid Narwas weel pole kuulduid. Eeskawa täidab segakoor ja solistid, wiimaste hulgas kõik „Wõitleja" wäljapaistwamad jõud, nagu prl. Walentin, hra Jürgenson jne. Kantakse ette eesti, läti, leedu, poola, tshehhoslowakkia jne. komponistide töid, kusjuures kontserdi kandeosa langeb loomulikult koorile. Et wõimaldada igale muusikaarmastajale selleşt huwitawast õhtust osawõttu, on pääsmehinnad odawad, 25—75 s. (koos tantsuga). Tantsuks mängib orkester.

Tegewustormiline näidend „Wõitlejas"

„Pää tulle".

Quasi una critica.

Wiimasel ajal saawad meie autorid ja lawateosed kõwasti sarjata. Ikka sellepärast, et tükis pole elu, pole tegewust, sündmusi. Inimesed lawal on unised, näidendis pole ideed, pole mõtet ega moraali.

Õpetaja Woldemar Kuljuse dramatiseering Victor Bridges'i romaanile „Kadunud mees", milline pealkirjaga „Pea tulle" oli esilawastusel neljapäewa õhtul Narwa teaatris, neid etteheiteid ei pälwi. Kuljus on teinud Bridges'i seiklusromaanist kaheksapildise draama, milles on sündmustikku ja elu niipalju, et piisaks kolmele parajale näidendile. Iga kolmas tegelane käib lawal ringi, pusnuga risti suus ja rewolwer taskus, et aga wõtta peategelasel kiiremini hingekest wälja ja see peategelane ise, Frants Malmsten saab igas pildis keskmiselt paar põmakat rewolwrist wõi püssist, aga et autoril temaga paremad plaanid on, siis pääseb ta alati. Wahel päris juhuslikult, wahel oma sõbra Billi Logani (Walgesnaulow) kaasabil. Mõni koht ajab päris kananaha ihule, kas wõi seesama 3. pilt kus Guarer (Nuude) materdab pimedas toas Malmsteni pusnoaga, wõi 6. pildi keldristseen, kus päris ehtsat jürirummulikku madinat saab ja kus Willmann ja Nuude nii ropusti wannuwad, et nõrganärwiline ärgu parem kuulakugi.

Üht peab aga ütlema: tüübid on walitud seekord hästi. Muurmetsä kohta on raske öelda, kumb on ta parem, kas lord Sangate'ina wõi kohtusekretärina ja A. Lääne on kui loodud wõllaroog. A. Ulm Merciana sümpaatne kuju hea mänguga, samuti Riks Kuljus teenrina. Teised osalised mängisid wähem, täites igamees ilusti oma koha. Ainult R. Teder tädina oleks wõinud wähem „peenemalt" rääkida. Hea oli pr. A. Kuljuse ja R. Nuude hispaaniatants 4. pildis.

Kõik lõppes nagu ta lõppes — kurjad said oma teenitud karistuse ja head said õnnelikuks. Malmsten ja Ulm said ülesteise ja weel 50.000 naelsterlingit raha kaha. Ah seegi waesel ajal. Ainult kahju et üks werejänuline bandiit, Lääne (Maurice Furniwall) karistamata jäi — aga noh, tema oli selle eest ka lord Northcote'i sugulane.

Dekoratsioonid üllatasid, eriti 4. ja 8. pildis, kus wiimases mõjuwa lihtsusega oli saawutatud suur effekt. Autor plaksutati wälja ja anti talle lilli. Waheaegabel aplaus oli wäike, sest publik oli saalis üldse wäga waikne, ja arg Mis pole ka ime, sest ta oli lawarahwa kõrwal wähemuses ja wiimaste hulgas oli, nagu juba öeldud, iga kolmas hambuni relwus

Resümee: kes tahab näha midagi muud, mis seni pakunud teaater, see waadaku tingimata „Pea tulle".

—kse.

Narwa muusikute kontsert.

Narwa Orkestrantide Ühing, milline on ainus Narwas asuw muusikameeste koondis, kui arwata maha muusikakool ja -stuudio, korraldab 7. detsembril s. a. suurema rahwakontserdi muusika propageerimiseks. Kawas on wälisautoreist sarnased mehed nagu Massenet, Akermann, Kettel-bey, Ippolitow-Iwanow j. t. Kontserdi omapära moodustawad aga Narwa oma autorite tööd. Nimelt kantakse sel kontserdil esmakordselt ette Leopold Wigla' „Eesti rapsoodia", samuti Eduard Kulp'i muusikaline poeem „Walged Põhjala ööd", milline komponeeritud August Tõnuristi samanimelise miniatüüri ainestikul.

Solistidest esineb pr. E. Schütz (klawer) ja pr. Wrede. Õlgu märgitud, et kontserdil autorid juhatawad oma töid ise.

Tõde ja õigus

on meie lehe lahutamatud kaaslased.

NARVA TEAATER
„VÕITLEJAS".

2 rahvaetendust 2

Pühapäeval, 26. novembril s. a. kell 3.30 p. l.

„Õnnelikku reisi".

E. Künneke operett 3 vaatuses, 7 pildis.

Pääsed: 35 ja 25 senti

Kell 8 õhtul

„Pää tulle".

Vold. Kuljus'e dramatiseering 8 pildis, proloogiga.

Pääs 25 senti. Pääs 25 senti.

Pää-ete eelm. teaatri kassas 2 tundi enne etenduste alg.

Kolmapäeval, 29. nov. s. a. kell 8.30 õht.

„Estonia" teaatri külaskäigu etendus

Kauged rannad

Marcel Pagnoli näidend 4 vaatuses.

Näitejuht: Fritz Põldroos. Kaastegevad: Teeneline näitleja Paul Pinna, näitlejad: Mare Leet, A. Kausi, S. Moor, H. Laur, A. Üksip, H. Paris, S. Tõnison, S. Lipp j. t. Pääsed: 1.50—50 snt.

Pääsete eelmüük: J. Roosipuu kaubamajas, Suur t. 24, H. Võhma äris, Joala t. 16 ja teaatri kassas kaks tundi enne etenduse algust.

N. E. S. „Ilmarine".

Laupäeval, 25. novembril 1933. a. kell 8.30 õhtul

„Punane kass"

Kari Hajose operett 3 vaatuses

Tegevuses kogu näitetrupp ja koor. Pr. Kotschnevi tantsutrupp terves koosseisus.

Muusika- ja laulujuht L. Vigla suurendatud orkestriga.

Näitejuht — tantsud ja evolutsioonid Alexius Sagor.

Lõpuks tants. Kuni kella 4 hommikuni. **Lõpuks tants.**

Pääsmed: etend. ühes tantsuga à 50 s. Ainult tantsule à 30 s.

Pühapäeval, 26. novembril 1933. a.

N. E. S. „ILMARINE" esimene suurejooneline

Näitemüük ja loterii-allegri.

Väärtuslikud võidud. Pilet 10 senti. Iga viies pilet võidab. Õnneratas. Käsitöölaud. Õnneseen. Iga loos võidab Taluaare. Kohvik. Põrgu. Muusika, koorilaulud ja teised lõbustused.

Algus kell 2 päeval. Tantsu algus kell 9 õhtul.

Tantsuvõistlused auhinna peale. Orkester h-ra L. Vigla juhatusel.

Pääsmed: loterile 10 s, tantsule 25 senti.

N. E. S. „Ilmarine" juhatus.

„Harmonie's".

Pühapäeval, 26. novembril 1933. a.

Narva Äriteenijate Ühingu

Loterii-allegri

Külastage ja Teie veendute, et **iga mele võit on just Teile hädatarvilik.**

Õhtul **kontsert-ball.** Mängib „The Famous Dabblers".

Algus kell 2 päeval ja 8.30 õhtul.

Jälgige müürilehti.

Head ja korralikud

elektri-aurulokid

võtavad valmistades aega 1½ tundi ja maksavad 3—4—5 kr.

Vesilained — 25—35 snt.
Tangilokid — 20—25—35 snt.
Maniküür — 25—35—50 snt.
Pediküür — 50—75 snt.

Kulmude ja ripsmete värvimine 35 snt. Praktikantide tööd igal teisipäeval ja neljapäeval, töö tasuta.

Ka kõige halvemad juuksed lokin ehtsalt. Minu head tööoskust tõendab lailaldane klientuur.

M-me Schura (Tartu R. Pilsi end. õpilane).
Kabinett: Narva, Joala t. 8.
Telef. 2-33.

Tellimistöid

võetakse vastu mantli, kleidi, pesu, lasteriieluse, käsitöö ja filee alal.

Narva Naiskutsekooli vilunud praktikantide poolt.

Töö korralik ja täpne. Hinnad soodsad.

Tuleviku tän. 60/12 — 1.

Ostu-müügiäri

Pikk tän. 22, telef. 127.

„Estonia"
Rakveres.

Ostan, müün, üürin ja vahetan

grammofone ja plaate.

Suures valikus igasuguseid **muusikariistu, mööbl., jalgrattaid** ning **majatarbeid.**

Sealsamas võtab „Esto-Band'i" orkestri tellimisi vastu hra V. Viil.

Äri lõpetamise puhul

M. Elland.

NARVAS, JOALA TÄN. 14.

Odav väljamüük!

Linnavalitsuse loaga.

Suures valikus kõiksugu kaupa:

Meesterahva palitu- ja ülikonnariideid, naisterahva palitu- ja kleidiriided. Siidi, villast, sameti, villastmusliini, sitsi, flanelli, Rootsi riided, kardinad, voodririided, madratsiriided, päevatekid, laudlinad, põrandariided, vatitekid, mööbliriided.

Hinnad odavad!

Narva Eesti Selts „Ilmarine" annab välja **enampakkumise teel** omas ruumes

alkoholiste jookidega einelaua.

Pakkumised saata juhatusele kuni 4. detsembrini 1933. a. Lähemaid teateid väljapakkumise kohta annab A. Pitsar Narva Ühispangas.

Seltsi juhatus.

A.-s. Tormolen & Ko

Narva osakond, Joala tän. 18, telef. 89.

Raadio-aparaadid: Toko, Telefunken, Lorenz, Schaub, Reico, Philips.

Kõige uuemat tüüpi Ameerika raadiovastuvõtjad „Emerson", 4 lambiline doppel pendod dünaamilise valjuhääldajaga, kolme varivõre lambiga, aparaadis on antenn. Hind Kr. 190.

Tellimiste vastuvõtmine igasuguste raadioaparaatide peale. Vanade vastuvõtjate moderniseerimine ja remont. **Töö odav, kiire ja täpne.**

Grammofonid „HIS MASTER'S VOICE, LINDEX. Suurim valik grammofoni plaate. Ülirohke valik elektrivalgustuse tarbeid ja igasuguseid armatuure.

Montöörid igal alal saadaval.

Järelmaks võimaldatud. Jällemüüjatele harilik hinnaalandus.

Narwa arstid.

Dr. Maria Heinrichsen-Kuusin

Nais-, sugu- ja sisehaigused

Wastuvõtmine

Joala tän. 19, Sinka majas Juhkentali apteegi kõrval

iga päew kella 11—1 ja 5—7.

Ämmaemand M. Bergfeld-Kõrts

Narvas,

Salme tän. 1.

(Tuisu kaupluse vastas).

Dr. A. Striž

Sugu- ja nahahaigused

Wastuwõtmine igal äripäewal hommikul kella 8—9 ja õhtul kella 5—8.

Pühapäewil kella 12—1.

Walge tänaw nr 5

Dr. V. Lebedev.

Tripper, siifilis ja nahahaigused.

Vastuvõtt 10—1 ja 4—7.

Vabaduse t. 29, telef. 208.

Kõrguspäike.

Dr. V. Jakovlev,

Vestervalli t. 27, krt. 2.

Telef. 196.

Laste- ja naistehaigused.

Vastuvõtmine on igal äripäeval kl. 3 — 5 ja 7 — 8; pühapäeviti kl. 12—1.

Elan nüüd
Salme t. 2 (Tuisu majas)
Dr.

Ilse Ugam-Põder

Naishaiguste eriarst.

Vastuvõtt kl. ½9 — ½10 ja kl. 3—5 p. l. Telef. 312.

Dr. J. Kerberg

Nina-, kurgu-, kõrva- ja sisehaigused.

Vastuvõtt kl. 1—2.

Raudsilla tän. 11 (raudsilla juures). Telef. raudteejaam 2.

Dr. V. Lange.

Haava-, nina-, kurgu ja kõrvahaigused.

Röntgeni kabinett.

Vastuvõtmine ainult kodus kella 8 homm. — 5 p. l.

Rahu tän. 13. Tel. 155

Hambaarst

P. Sagorje-Voitinski

on üle kolinud Viru t. nr. 8,

Ušarovi majja.

Vastuvõtt 10—1 ja 3—7.

Kunsthambad.

Südalinnas soe

korter,

3 tuba ja köök

ühes vee ja elektrivalgust. ära anda. Teat. saab Kooli t. 6—4 ehk saapa ja nahakauplus Hänilane, Peetri pl. nr. 6.

Kasukanahad ja viltsaapad

kohale jõudnud.

J. Hänilane.

Saapa ja nahakauplus,

Peetri pl. 6.

A-S. TEKLA.

Kodumaa riidekauplus.

Narvas, Peetri pl. 8.

Soovitab

VILLASEID RIIDEID

ülikondade, palitute ja daamide ning laste kleitide jaoks jne.

värviline flanell,
baika,
vatellin,
öökuubede jaoks
veluur,
plüüsh, teki satiin,
voodri ripss,
melanees,
kunstsiid,
villased, baika
ja b-ika tekid,
mööbliriie,
madratsiriie,
värvilised riided,
värvikoelised
riid-d,
pleegitud ja
pleekimata riided.

Kudumis **lõimed,**
õmblus **niidid,**
villane ja puuvillane
vatt.

Võtan vastu

kõiksugu

mehaanika ja treimise töid.

Igasugu masinate remonttööd.

Autogeeniline schveisimine.

Tuleviku tän. 1.

Välja.

Rexine INGLISE KUNSTNAHK

ETA

värske saadetis uusi ja endiseid mustreid saabus kohale

Lier & Rossbaum

Tallinn, Viru t. 7. Tel. 433-34.

Eesti Omavalitsuste Kinnitusselts

„OMA"

JUHATUS: Tartus, Riia tän. 4, kõnetr. 3-44.

Tule-, elu-, invaliidsuse-, murdvarguse-, klaasi-, koduloomade-, rahekindlustused.

Edasikindlustuste vastuvõtmine vallaseltsidelt. Peaagentuur: Rakveres, Viru Panga juures, Pikk 2, kõnetr. 109. :—: Esindajad igalpool.

Haerdinovi äris

Joala tän. 10. (Omas majas).

Müügil kodumaa vabrikute riidekaubad: kõiksugu kalevid, drapid, poston, sheviot, krep tuh, kastor, triko ja igasugust siidi ja puuvilla riiet.

Müük vabriku hindadega.

Jõhvi laata peetakse 7. ja 8. detsembril.

Alevivalitsus.

Narwa-Jõesuu - Narwa autobuse sõiduplaan

1-sest septembrist kuni muutmiseni.

Liinipidaja A. Hek. N.-Jõesuu, Luha t. 6, tel. 31.

Aripäewadel
Narwa-Jõesuust:

Kell 7.30 (Peetri platsilt)
„ 13.00 (raudteejaama)
„ 20.00 (raudteejaama)

Narwast:

Kell 10.30 (Peetri platsilt)
„ 14.30 (raudteejaamast)
„ 20.45 (raudteejaamast)

Pühapäewadel
Narwa-Jõesuust:

Kell 9.00 (Peetri platsilt)
„ 13.00 (rdt.-jaama)
„ 19.30 (rdt.-jaama)

Narwast:

Kell 9.35 (Peetri platsilt)
„ 13.35 (rdt.-jaamast)
„ 20.45 (rdt.-jaamast)

Sõiduhinnad: Peetri platsile 35 s., raudteejaama 50 senti. Õpuritele 25 senti.

Tähelepanu!

Tõsi, mitte reklaam.

Parandan igasuguseid **ajanäitajaid** pühadeks, odavamalt kui enne.

Et kõigile jõuaks algan 13. novembrist kuni 23. dets. s. a.

A. Nurm,

Narvas, **Posti t. 51,** (Musta kõrval).

Käesolevaga teeme teatavaks, et ***a. l. „Juku"*** katkestas, alates 22. novembrist k. a., ***talvehooajaks*** ühenduse pidamise

Tallinn — Narva

liinil. Täname Narva tööstureid ja kaupmeeskonda usalduse ja avaldatud pooleholu eest möödunud navigatsiooni aastal.

G. SERGO ja Ko.

Müüa 3 maja.

Teateid, 3-as Üksküla tän. 13. Narvas. Sealsamas väljaüürida

äriruum

paqariahjuga.

Müüa lambanahkne

reisikasukas

keskmise kasvule.

Teat. Vestervalli 27—3.

Noor neiu otsib

kohta,

kas ettekandjaks, üksikteenijaks või passijaks. Võib ka ära sõita. Teatada palun sit' „noor neiu" all.

Uuendage aegsasti

Alut. Teataja

tellimist

1. detsembrist

1933. a.

Kolm riigiteenijat soovivad kenade leskedega ja pettunud prouadega

tutvust

pikkade talveõhtute möödasaatmiseks, vanus mitte üle 30. a. soovitav endal korter, olema nõus ja abiks üürimaksmisel. Saladus garanteeritud. Kirjad adresseerida ajakirjanduse kiosk Vestervalli t. nurgal märgusõna uudis all.

R. A. 29., R. R. 32, A. H. 31.

Vastutav toimetaja August Rosenvald

O.-ü. „Narva Kirjastustrükikoja" trükk.

Väljaandja: O.-ü. „Narva Kirjastustrükikoda"